

Lausunto ympäristöterveydenhuollon talousarvioesityksestä vuodelle 2026

179/02.05.00.01/2025

Khall 03.11.2025 § 216

Selostus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun sote pyytää lausuntoa ympäristöterveydenhuollon vuoden 2026 talousarvioesityksestä 10.11.2025 mennessä.

Pohjois-Karjalan kunnat ovat siirtäneet 1.1.2023 alkaen seuraavat tehtävät Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hoidettavaksi:

1. terveydensuojelulain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan terveydensuojeluviranomainen),
2. elintarvikelain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan elintarvikevalvontaviranomainen),
3. tupakkalain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät,
4. lääkelain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät, sekä
5. eläinlääkintähuoltolain ja eläinsuojelulain mukaiset kunnan tehtävät.

Sopimuksen mukaan kustannusten jakoperuste kohdissa 1-4 on kunnan asukasluku ja kohdassa 5 kunnan tuotanto - ja kotieläinten sekä osin asukkaiden määrä. Lisäksi kukin kunta maksaa hyvinvointialueen osuuden kunnassa asuvan kotieläimen omistajalle aiheutuvista eläinlääkäripalveluiden kustannuksista.

Sopimuksen mukaan "Talousarvion valmisteluvaiheessa hyvinvointialue kuulee sopimuskuntia".

Talousarvioesityksen mukaan toimintakulut ovat kasvamassa 3,4 % kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna ja 5,1 % talousarvion ennusteeseen nähden sekä sisäiset erät 39,2 %. Sisäiset erät nousevat 2,9 % ennusteeseen nähden. Korotuksia perustellaan henkilöstökulujen kasvulla, yleisellä kustannusten nousulla, tavoiteltua pienemmillä tilasäästöillä sekä eläinlääkintähuoltolain velvoitteilla, jotka edellyttävät esityksen mukaan myös 70 000 euron investointivarausten eläinlääkintähuollon vastaanottotilojen hankintoihin.

Ongelma tässä on se, että vuoden 2025 ympäristöterveydenhuollon talousarviota käsiteltäessä kunnat eivät olleet hyväksymässä jäsenkuntien maksuosuuksien mittavaa kasvua 15,3 %. Ympäristöterveydenhuolto korjasi budjettiaan ja esitti kasvuprosentiksi 4,5 % vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon nähden ja 3 % muutettuun talousarvioon nähden. Uudet prosentit olivat huomattavasti kohtuullisemmat, tosin kulujen leikkaus oli toteutettu sisäisistä eristä. Ensimmäinen ehdotus sisäisistä eristä oli 1 056 674 € ja karsittu esitys oli 791 450 € eli leikkaus oli 265 224 €. Tänä syksynä ympäristöterveydenhuolto on esitellyt vuoden 2025 talousarvion toteumaa ja sisäiset erät ylittyvät talousarviossa. Ylitys on 275 875 euroa. Lähes tulkoon sama summa kuin talousarvioon tehty kulujen leikkaus sisäisistä eristä. Vuodelle 2026 sisäisiä eräiä on budjetoitu 1 102 000 euroa.

Vuodelle 2026 jäsenkuntien maksuosuuden kasvun arvio verrattuna vuoden 2025 talousarvioon on 11,3 %. Outokummulle korotusesitys tarkoittaa 18 784 euron lisäystä tämän vuoden 149 412 euron maksosuuteen. Sinänsä toiminnan kulujen kasvu on siedettävä, mutta sisäisten erien suuruus vaatii lisää selvityksiä.

Talousarvioesitys on esitelty Pohjois-Karjalan kuntajohtajille 26.9.2025 ja kuntajohtajat käsittelevät esitystä kokouksessaan 31.10.2025.

Vaikutusarviointi	Ei
Valmistelijat	Kaupunkipalvelujen johtaja, kaupunginjohtaja
Lisätietoja	Kaupunkipalvelujen johtaja Jukka Orenius, 0447559240, jukka.orenius@outokummunkaupunki.fi Kaupunginjohtaja Päivi Lintumäki, 0503827769, paivi.lintumaki@outokummunkaupunki.fi
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Annetaan kokouksessa.
Päätös	Kaupunginhallitus toteaa, että ympäristöterveydenhuollon talousarvion keskimääräinen kasvuprosentti on 11,3 % ja Outokummun osalta 12,6 %, joka on merkittävästi suurempi kuin kaupungin oman toiminnan osalta. Vuoden 2024 osalta ympäristöterveydenhuolto esittää noin 300 000 euron ylitystä talousarvioon. Ylitys johtuu sisäisten erien alibudjetoinnista. Kun vuoden 2026 talousarvioesitystä verrataan kuluvan vuoden ennusteeseen, korotus on edelleen 3,9 %, joka ylittää mm. inflaatiotason. Outokummun kaupunki hyväksyy ympäristöterveydenhuollon talousarvioesityksen vuodelle 2026, mutta edellyttää ympäristöterveydenhuollolta toimenpiteitä kustannusten hillitsemiseksi.
